

Valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen

Auteurs: Mireille Cyr, Ph.D., Afdeling Psychologie, Université de Montréal
en Guy Bruneau, École nationale de police du Québec

Toelichting: De inhoud van deze factsheet is gedeeltelijk overgenomen uit: Cyr, M. en Bruneau, G. (2008). Beoordelen van valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen. In M. St-Yves en M. Tanguay, red., *The Psychology of Criminal Investigations: The Search for the Truth* (pp. 199-228). Toronto: Carswell.

Hoogtepunten

- Het aantal valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen is lager dan het aantal kinderen dat dergelijk misbruik niet openbaar maakt of liegt door te zeggen dat het niet heeft plaatsgevonden.
- Verschillende factoren die verband houden met de persoonlijke kenmerken en omgeving van een kind, evenals met interviews die zijn gehouden om beschuldigingen van seksueel misbruik te onderzoeken, kunnen ertoe leiden dat kinderen valse beschuldigingen uiten.
- De manier waarop een kind wordt geïnterviewd door een ouder, een andere volwassene in zijn of haar sociale netwerk (bijv. leraar, buurman) of een sociaal-juridische professional over een geval van vermeend seksueel misbruik, is een van de meest bestudeerde en sterkste voorspellers van valse beschuldigingen.
- Op dit moment zijn er geen betrouwbare hulpmiddelen of methoden om te detecteren of een kind een valse beschuldiging heeft geuit. Alleen een rigoureuus onderzoek, gebaseerd op een reeks bronnen die meerdere hypothesen onderzoeken, kan de detectie van valse beschuldigingen vergemakkelijken.

Seksueel misbruik van kinderen is overwegend een misdaad van zwijgen. Wanneer die stilte wordt verbroken, is het vaak een kwestie van het woord van het kind tegen dat van een volwassene. Er staat veel op het spel: het niet geloven in een misbruikt kind of het geloven in een kind dat niet is misbruikt, heeft zware gevolgen voor het kind, de vermeende dader, de ouder en het gezin die geen dader is, en ook voor de maatschappelijk werkers, politieagenten en justitie. betrokken autoriteiten.

1) Definitie en prevalentie

- Er bestaat geen consensus in de literatuur over wat wordt bedoeld met "valse beschuldigingen", een term die wordt gebruikt om een reeks fenomenen waarbij kinderen betrokken zijn te beschrijven. Volgens Poole en Lamb (1998) zou de term uitsluitend moeten worden gereserveerd voor gevallen waarin kinderen expliciet een bewering doen die niet waar is, dat wil zeggen wanneer ze beweren seksueel

misbruikt te zijn, hoewel dit nooit heeft plaatsgevonden. De term omvat echter vaak situaties waarin ouders of burens vermoedens koesteren die na onderzoek ongegrond blijken te zijn of die gebaseerd zijn op een verkeerde interpretatie van de opmerkingen of het gedrag van een kind, of het nu gaat om seksueel misbruik door het kind of niet. Het is duidelijk dat de prevalentie van het fenomeen varieert afhankelijk van de gebruikte definitie.

“Niet geloven in een misbruikt kind of geloven in een kind dat niet is misbruikt, heeft zware gevolgen voor het kind, de vermeende dader, de niet-dader ouder en familie – en ook voor de betrokken maatschappelijk werkers, politieagenten en gerechtelijke autoriteiten.”

- Op basis van een representatieve steekproef van 7672 gevallen van misbruik die door de kinderbeschermingsautoriteiten in Canada zijn onderzocht, merkten Trocmé en Bala (2005) op dat slechts 4% van de 35% ongefundeerde gevallen werd beschouwd als het product van opzettelijk verzonden valse beschuldigingen. Het percentage was iets hoger in gevallen van seksueel misbruik (6%) in vergelijking met gevallen van fysieke mishandeling (4%), verwaarlozing (4%) en emotionele mishandeling (2%). Geen van de valse beschuldigingen van seksueel misbruik was echter afkomstig van de kinderen zelf.
- De definitie van valse beschuldigingen moet ook worden uitgebreid tot gevallen waarin een kind is misbruikt maar daarover liegt. Zoals Van Gijsegheem (1991) heeft opgemerkt, is het aantal valse beschuldigingen waarschijnlijk lager dan het aantal valse ontkenningen, dat wil zeggen gevallen waarin kinderen de feiten ontkennen of proberen de intensiteit en frequentie van het misbruik te minimaliseren. Hoewel het moeilijk is om de prevalentie van deze ontkenningen vast te stellen, heeft onderzoek aangetoond dat slechts een derde van de kinderen die seksueel het slachtoffer zijn geworden, het misbruik onthult.

De term " **valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen** " kan verwijzen naar de volgende situaties:

- Een kind maakt expliciet een valse beschuldiging van seksueel misbruik.
- Ouders of burens koesteren vermoedens die bij onderzoek ongegrond blijken te zijn, of er nu sprake is van seksueel misbruik door het kind of niet.
- De beschuldigingen zijn het gevolg van ontoereikende onderzoeksmethoden.
- Een kind is seksueel misbruikt, maar liegt over het misbruik en ontkent het zelfs.

2) Factoren die kunnen leiden tot valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen

Veel factoren kunnen leiden tot valse beschuldigingen van seksueel misbruik. Sommige van deze factoren houden verband met de persoonlijke kenmerken van het kind, zoals geheugen en leeftijd; andere aan de omgeving van het kind, zoals echtscheiding, de invloed van geruchten en het feit dat de ouder het kind niet gelooft; en weer andere naar de sociaal-juridische context, zoals vragen stellen

en de beïnvloedbaarheid van kinderen, tunnelvisie en de persoon die de beschuldigingen uit.

Het geheugen van het kind

Jonge kinderen hebben relatief nauwkeurige langetermijnherinneringen aan gebeurtenissen die ze hebben meegemaakt en kunnen onder gunstige omstandigheden verslag doen van deze herinneringen. Verschillende factoren kunnen echter ook een negatieve invloed hebben op het geheugen van een kind en valse of onnauwkeurige beschuldigingen in de hand werken. Deze factoren omvatten:

- het vermogen van het kind om herinneringen op te halen;
- het tijdsverloop tussen gebeurtenissen en hun herinnering;
- het gebrek aan kennis van het kind over seksueel misbruik, wat van invloed is op de manier waarop informatie in zijn of haar geheugen wordt opgeslagen;
- de leeftijd van het kind, wat van invloed is op de hoeveelheid details die hij of zij kan onthouden en onthouden.

De leeftijd van het kind

Aangezien weinig studies hebben onderzocht welke rol de leeftijd van het kind speelt bij valse beschuldigingen, is het moeilijk om definitieve conclusies te trekken met betrekking tot deze variabele. De beschikbare gegevens lijken erop te wijzen dat adolescenten vaker dan kinderen opzettelijk valse beschuldigingen formuleren. Wanneer zeer jonge kinderen echter aanhoudend suggestieve vragen krijgen van een ouder, bijvoorbeeld in de context van een echtscheiding, kunnen ze beschuldigingen uiten van seksueel misbruik dat nooit heeft plaatsgevonden.

Scheiding

Gevallen van beschuldigingen van aanranding in situaties van echtscheiding of geschillen over de voogdij over kinderen zijn complex en behoren tot de meest veeleisende voor juridische professionals. Ze behoren ook tot de meest tijdrovende om te onderzoeken. Verschillende factoren zullen in deze situaties waarschijnlijk beschuldigingen van seksueel misbruik in de hand werken. Temidden van de ontgoocheling van het uiteenvallen van het huwelijk kunnen gescheiden ouders zichzelf er bijvoorbeeld van overtuigen dat hun voormalige partners tot bijna alles in staat zijn, inclusief seksueel misbruik. Een onjuiste conclusie over de zorg die aan een kind wordt gegeven, een toename van fysieke uitingen van genegenheid die is ontstaan door langdurige afwezigheid als gevolg van de scheiding, of overmatig piekeren kan ertoe leiden dat een van de ouders seksueel misbruik vermoedt. Intense ondervraging van het kind kan ertoe leiden dat hij of zij bevestigt wat de ouder heeft gesuggereerd en zo een valse bewering doet.

De invloed van geruchten op valse beschuldigingen door jonge kinderen

Valse beschuldigingen van seksueel misbruik doen zich waarschijnlijk ook voor in contexten waar veel kinderen regelmatig met elkaar omgaan, zoals sportteams, kinderdagverblijven en scholen. In dit geval worden de beschuldigingen verspreid

door geruchten, die volgens Rosnow (1991) dienen om een verder onverklaarbare gebeurtenis te verklaren die onzekerheid en persoonlijke angst veroorzaakt. Het gerucht circuleert afhankelijk van de geloofwaardigheid van de bron. Totdat er uitgebreider onderzoek kan worden gedaan naar de mogelijke impact van geruchten op de ontwikkeling van valse beschuldigingen, zou het verstandig zijn om deze mogelijke impact in overweging te nemen in gevallen waarin meerdere kinderen zeggen dat ze weten dat een van hen seksueel wordt misbruikt.

Beschuldigingen van ouders

Er bestaat enige consensus in de wetenschappelijke literatuur over het feit dat er een hogere openbaarmakingsgraad is onder kinderen van wie de moeder de mogelijkheid van misbruik accepteert, in vergelijking met kinderen van wie de moeder de mogelijkheid weerlegt ondanks bevestiging door derden.

Vragen en de beïnvloedbaarheid van kinderen

"Aangezien bronbewaking van informatie bij jonge kinderen slecht is ontwikkeld, kan elke discussie over of vragen over seksueel misbruik vóór een officieel onderzoeksgesprek in hun geheugen worden gegrift... Dit fenomeen wordt gewoonlijk geheugenverontreiniging genoemd. "

Het ondervragen van een kind over seksueel misbruik in een sociaal-juridische context of meer specifiek tijdens een politieonderzoek is een complexe taak waarbij verschillende factoren betrokken zijn die verband houden met de beïnvloedbaarheid van het kind en met communicatie en geheugen. De meeste onderzoeken hebben zich gericht op interviewgerelateerde factoren en er zijn richtlijnen voorgesteld op basis van verschillende consistente bevindingen.

- Kinderen zijn vatbaarder voor beïnvloeding dan volwassenen en jonge kinderen zijn vatbaarder dan oudere.
- Interviewgerelateerde factoren zoals ondervragingsstijl (open, direct, leidend, suggestief), de emotionele houding van de interviewer (intimiderend, veroordelend, ondersteunend) en het begrip van het kind voor de taak die voorhanden is, kunnen allemaal van invloed zijn op de nauwkeurigheid van de antwoorden die kinderen geven over gebeurtenissen die ze hebben meegemaakt.
- Aangezien bronmonitoring van informatie bij jonge kinderen slecht is ontwikkeld, kan elke discussie over of vragen over seksueel misbruik voorafgaand aan een officieel onderzoeksgesprek in hun geheugen gegrift staan. Hetzelfde geldt voor elke andere ondervraging die plaatsvindt buiten het officiële onderzoeksproces, tijdens of na. Dit fenomeen, gewoonlijk geheugenverontreiniging genoemd, is moeilijk te voorkomen, te evalueren en te meten.

Deze bevindingen dringen er bij interviewers op aan om voorzichtig te zijn bij het interviewen van kinderen en om hun vragen zo te formuleren dat de suggestie wordt geminimaliseerd. Door open vragen te stellen en kinderen hun ervaringen te laten

vertellen zonder ze te vaak te onderbreken met specifieke vragen, worden nadelige effecten voorkomen.

"Door open vragen te stellen en kinderen hun ervaringen te laten vertellen zonder ze te vaak te onderbreken met specifieke vragen, worden nadelige effecten voorkomen."

Tunnelvisie

Tunnelvisie vormt de meest verraderlijke valkuil in het opsporingsproces. Volgens Van Gijsegem (1999) hebben onderzoekers die een dossier benaderen met vooroordelen de neiging om vragen te stellen die hun overtuigingen bevestigen. Om niet in deze val te trappen, moeten professionals (politieagenten, maatschappelijk werkers, openbare aanklagers) trachten informatie uit verschillende bronnen te verkrijgen en alles te analyseren in het licht van meerdere hypothesen.

3) Het valideren van de verklaring van een kind

Zodra een kind seksueel misbruik onthult en getuigt, moeten maatschappelijk werkers, politie en aanklagers die de getuigenis hebben ontvangen, bepalen of de gerapporteerde feiten waar zijn. Volgens Poole en Lindsay (1998) zijn observaties over het kind tijdens een interview met een politieagent of maatschappelijk werker niet betrouwbaar om te bepalen of het kind de waarheid spreekt of niet. Gezien het brede scala aan emotionele reacties en gedragingen van seksueel misbruikte kinderen en de moeilijkheid om onderscheid te maken tussen de reacties van het kind op het vermeende misbruik en die op het interviewproces zelf, is het zeer problematisch en speculatief om de gegrondheid van beschuldigingen te beoordelen op basis van de aanwezigheid van een emotionele component.

Tools zoals Criterion-Based Content Analysis (CBCA) zijn ontwikkeld om professionals te helpen bij deze delicate taak. Uit onderzoek naar deze tools is echter gebleken dat ze niet voldoende nauwkeurig zijn om als geldige en betrouwbare instrumenten te worden beschouwd. Bepaalde factoren, zoals de slechte kwaliteit van een interview of de terughoudendheid van het kind om over zijn of haar ervaringen te praten, kunnen leiden tot foutieve conclusies, ongeacht de waarheidsgetrouwheid van de getuigenis.

Beslissen of beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen waar zijn

Het is niet aan de volwassene die een onthulling van seksueel misbruik van een kind ontvangt om te bepalen of de beschuldigingen waar zijn of niet; het is aan opgeleide sociaal-juridische professionals. Volwassenen zonder training op dit gebied dienen voorzichtig te zijn wanneer zij beschuldigingen van een kind ontvangen. De beste houding is om naar het kind te luisteren zonder te onderbreken of te veel directe en specifieke vragen te stellen over de aard van de gepleegde daden; dit zal helpen voorkomen dat het geheugen van het kind besmet raakt. Daarnaast is het belangrijk om zo snel mogelijk op te schrijven wat het kind heeft gezegd en door te geven aan de bevoegde instanties door aangifte of klacht in te dienen bij de jeugdbescherming.

Conclusie

De kwestie van valse beschuldigingen door kinderen is een complexe kwestie waarop we slechts gedeeltelijke antwoorden hebben. Hoewel onderzoek tot nu toe suggereert dat valse beschuldigingen zelden opzettelijk worden geuit en vaker door adolescenten en volwassenen worden geuit dan door kinderen, is het belangrijk om altijd te bedenken dat beschuldigingen van seksueel misbruik onwaar kunnen zijn. Het is ook belangrijk om in gedachten te houden dat kinderen die seksueel misbruikt zijn niet altijd bereid zijn om het misbruik te onthullen.

Bovendien moeten professionals, bij gebrek aan een betrouwbare methode voor leugendetectie, rigoureuze praktijken toepassen en bewezen expertise toepassen. Dergelijke praktijken moeten een ondersteunende houding inhouden en aangepast zijn aan de capaciteiten van kinderen, die variëren afhankelijk van hun leeftijd. Alleen rigoureuze en nauwgezette onderzoeken, gebaseerd op een reeks hypothesen en informatiebronnen, kunnen de zoektocht naar de waarheid waarschijnlijk verzoenen met absoluut respect voor het kind.

Laatste update: november 2012

Referenties

1. Poole, DA en Lamb, ME (1998). *Onderzoeksinterviews van kinderen: een gids voor het helpen van professionals*. Washington (DC): Amerikaanse psychologische vereniging.
2. Trocmé, N. en Bala, N. (2005). Valse beschuldigingen van misbruik en verwaarlozing wanneer ouders uit elkaar gaan. *Kindermishandeling en -verwaarlozing*, 29(12), 1333-1345.
3. Van Gijsegem, H. (1991). De meest voorkomende beschuldigingen van seksueel misbruik in de oorzaken van echtscheiding, de garde van kinderen, de droits de visite. *Revue Canadienne de psycho-educatie* 20, 75-91. (Alleen beschikbaar in het Frans)
4. Berliner, L. en Barbieri M. (1984). De getuigenis van het minderjarige slachtoffer van seksueel misbruik. *Tijdschrift voor sociale kwesties*, 40, 125-137.
5. Londen, K., Bruck, M., Ceci, SJ en Shuman, DW (2005). Openbaarmaking van seksueel misbruik van kinderen: wat leert het onderzoek ons over de manieren waarop kinderen vertellen? *Psychologie, openbaar beleid en recht*, 11(1), 194-226.
6. Rosnow, RL (1991). Insidergerucht: een persoonlijke reis. *Amerikaanse psycholoog*, 46(5), 484-496.
7. Anthony, G. en Watkeys, J. (1991). Valse beschuldigingen van seksueel misbruik van kinderen: het patroon van doorverwijzing in een gebied waar aangifte niet verplicht is. *Kinderen en samenleving*, 5, 111-122.
8. Elliot, M. en Briere J. (1994). Forensische evaluaties van seksueel misbruik bij oudere kinderen: onthulling en symptomatologie. *Gedragwetenschappen en de wet*, 12, 261-277.
9. Van Gijsegem, H., red., (1999). *Us en Abus. De la mise en mots en matière d'abus sexuel*. Montreal: Éditions du Méridien. (Alleen beschikbaar in het Frans)
10. Poole, DA en Lindsay D. (1998). Beoordeling van de juistheid van rapporten van jonge kinderen: lessen uit het onderzoek naar seksueel misbruik van kinderen. *Toegepaste en preventieve psychologie*, 7, 1-26.
11. Kendall-Tackett, KA, Williams, LM en Finkelhor, D. (1993). Impact van seksueel misbruik op kinderen: een overzicht en synthese van recente empirische studies. *Psychologisch bulletin*, 113, 164-180.

12. Raskin , DC en Esplin, PW (1991). Beoordeling van de geldigheid van verklaringen: interviewprocedures en inhoudsanalyse van verklaringen van kinderen over seksueel misbruik. *Gedragsbeoordeling* , 13, 265-291.
13. Yuille , JC (1988). De systematische beoordeling van getuigenissen van kinderen. *Canadese psychologie* , 29, 247-262.
14. Vrij , A. (2005). Op criteria gebaseerde inhoudsanalyse: een kwalitatief overzicht van de eerste 37 onderzoeken. *Psychologie, openbaar beleid en recht*, 11, 3-41.

Bronnen

<https://www.inspq.qc.ca/en/sexual-assault/fact-sheets/false-allegations-child-sexual-abuse>